

Умієть, гитайте, І гужоту наураїтьєсь, Ї свого не цураїтьєсь. / Т. Шевченко /

ДЖЕРЕЛО

№ 37-40 (717-720)
ЖОВТЕНЬ
2014 РОКУ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

ВИДАЄТЬСЯ
З ГРУДНЯ
1993 РОКУ

УКРАЇНА МАЄ СТАТИ ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ДЕРЖАВОЮ НЕ ЛИШЕ ЗА ГЕОГРАФІЄЮ, А Й ЗА ДУХОМ

Президент України Петро ПОРОШЕНКО зустрівся зі студентами Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, де представив молоді «Стратегію розвитку – 2020» і запевнив, що в Україні є всі можливості та політична воля для її втілення в життя.

Відмовившись від підготовленої задалегідь промови, Президент звернувся до студентів: «Чому молоді люди сьогодні так прагнуть реформ? Вони впевнені, що побачать результати. 2020 рік не за горами, це всього за шість років, і я вас запевняю, що у 2020 році ЄС задовольнить заяву України про вступ до Європейського Союзу. У 2014 році в Україні змінилася епоха, ми підписали і ратифікували «Угоду про асоціацію з ЄС». Але далі потрібно не виголошувати гасла, а виконувати Копенгагенські і Маастрихтські критерії членства в ЄС. Багато країн уже досягли цих критеріїв, й Україні вони під силу».

«Стратегію розвитку – 2020» представляли заступник Голови Адміністрації Президента України Дмитро Шимків та Віцепрем'єр-міністр Володимир Гройсман.

Дмитро Шимків, зокрема, зазначив, що стратегія довгострокового розвитку держави містить і стабілізаційні заходи для сучасної економіки, і першочергові реформи. Він наголосив: «Протягом останніх місяців українська нація об'єдналася навколо трьох основних ідей: гідність, свобода, майбутнє. Революція гідності, війна за свободу і незалежність нашої держави і прагнення України стати насправді європейською державою нині уособлюють українську ідею».

Досягнення 35 основних критеріїв членства України в ЄС, що втілюють європейські стандарти якості життя, команда Президента бачить у реалізації чотирьох основних векторів: сталий розвиток України; безпека держави, бізнесу і громадян; відповідальність і соціальна справедливість; гордість за Україну в Європі та світі.

Усього передбачається реалізувати 62 реформи в різних галузях, 10 з яких є першочерговими. Серед найголовніших: судова реформа, реформа системи національної безпеки, реформа державного управління, що передбачає децентралізацію влади, податкова реформа, дерегуляція підприємницької діяльності, що допоможе залучити нові інвестиції, реформа системи охорони здоров'я, а також реалізація програми енергонезалежності України.

Володимир Гройсман акцентував увагу на реформі системи врядування в державі, що має сприяти активізації економічного життя в регіонах, оновленню інфраструктури і збільшенню як прав, так і відповідальності громад.

Петро Порошенко зазначив, що сьогодні понад 70 % українців підтримують євроінтеграційний рух України, і тому Президент України має консолідовано працювати з Парламентом і Урядом, щоб і на законодавчому, і на виконавчому рівні здійснити необхідні перетворення.

Інформаційно-аналітичне агентство Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара

Шановні педагоги! Щиро вітаю вас із професійним святом – Днем працівників освіти!

Професія вчителя, безперечно, нелегка. Ви робите величезний внесок у розвиток нової України, допомагаєте виховувати у дітей кращі людські якості.

Сучасна Європа не шкодує ресурсів для вдосконалення системи освіти. Цивілізований світ розуміє, що високий рівень знань є надійним фундаментом ключових сфер – економіки, медицини і політики.

Ваші розважливості, мудрість, особлива увага до кожного учня допоможуть навчити нові покоління українців дивитися у майбутнє без страху та ненависті, передавати почуття єдності та патріотизму.

Дякую за самовіддану та наполегливу працю.

Бажаю міцного здоров'я, доброї долі, творчої наснаги у роботі. Нехай у ваших домівках і серцях завжди панують мир і злагода!

Голова обласної державної адміністрації Ігор КОЛОМОЙСЬКИЙ

На урочистості з нагоди свята до Дніпропетровського академічного театру опери та балету зібралось понад тисячу працівників освіти області.

«Сьогодні ми вітаємо освітян Дніпропетровщини. Усіх, хто творить майбутнє країни, хто виховує наших дітей. Ми вдячні кожному педагогові за плідну та самовіддану працю. Бажаємо міцного здоров'я», – сказав перший заступник голови облдержадміністрації **Анатолій Крупський**.

«У цей непростий для країни час ми знайшли можливість вшанувати наших педагогів. У сьогоднішніх реаліях мир в Україні залежить також і від них. Щодня вчителі працюють з дітьми, навчають їх, сприяють усвідомленню загальнолюдських цінностей. Виховання нових поколінь освічених людей має стати запорукою миру в майбутньому», – зазначив директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації **Олександр Демчик**.

ВШАНУВАННЯ ОСВІТЯН

У минулому навчальному році освіта Дніпропетровщини обрала новий вектор діяльності. Уперше почали обговорювати гострі питання з педагогічною спільнотою відкрито та як рівний з рівними.

Одним із нових проєктів має стати легалізація батьківських внесків. Роботою над створенням необхідного механізму опікуватиметься Рада директорів шкіл. Це галузеве об'єднання створене наприкінці 2013-2014 н. р., до його складу увійшли очільники понад 20 навчальних закладів різних міст та районів області – педагогі з стажем керівної роботи понад 10 років. Вони об'єднали свої зусилля заради захисту інтересів педагогічної спільноти на рівні не лише регіону, а й усієї країни.

Спільним здобутком школярів і педагогів є високий рівень успіхів дітей у навчанні. У минулому навчальному році кількість абітурієнтів, які отримали максимальний бал при складанні ЗНО, збільшилась до 39.

У всеукраїнських етапах учнівських олімпіад старшокласники Дніпропетровщини вибороли 41 призове місце. Школярі здобули найбільшу кількість перемог у IV етапі всеукраїнських олімпіад з історії, російської мови і літератури, з німецької мови, математики, фізики, інформаційних технологій та інформатики. Також 36 школярів – членів Малої академії наук Дніпропетровщини вибороли призові місця на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту МАН України.

Почесні нагороди

від Міністерства освіти і науки України, а також обласні премії та нагрудні знаки отримали 43 педагогічні працівники.

За вагомий внесок у розвиток освітньої галузі Дніпропетровщини та України, за високі досягнення і результати у педагогічній діяльності протягом 2013-2014 навчального року двоє педагогів нагороджені нагрудним знаком «Василь Сухомлинський». Ще п'ятеро вчителів отримали нагрудний знак «Відмінник освіти». Грамоти і подяки від Міносвіти вручили дванадцятьом учителям. Лауре-

атами щорічної педагогічної премії стали 24 педагоги.

Серед відзначених – переможці конкурсів фахової майстерності й учителі, чий вихованці здобули призові місця на всеукраїнських і міжнародних першостях. Загальна сума премії – 5988 грн. Найбільше відзнак отримали вчителі початкових класів, біології, хімії та історії.

Довідка. На Дніпропетровщині діє 1009 шкіл, де працюють понад 27 тисяч педагогічних працівників. Із них 86 мають звання «Заслуженого вчителя» і «Заслуженого працівника освіти України». Близько 10 тисяч освітян отримали педагогічне звання «учитель-методист» і «старший учитель». Перша володарка звання «Народний вчитель» Світлана Гавриш – директор Навчально-виховного комплексу № 61 - Техніко-економічного ліцею Дніпропетровська.

За матеріалами департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ОБЛАСНУ ПЕДАГОГІЧНУ ГАЗЕТУ «ДЖЕРЕЛО»! ІНДЕКС – 40620

ДОНЕЦЬКИЙ ВИШ «ПЕРЕЇХАВ» НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНУ

Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського відтепер працюватиме на базі Криворізького державного економічного технікуму. Про це стало відомо під час спільної прес-конференції представників ініціативної групи Донецького університету – Оксани Чернеги і Світлани Маловичко та директора департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації Олександра Демчика.

Донецький національний університет є одним із провідних торгово-економічних вишів України. Заклад співпрацює із закордонними партнерами, зокрема з Великобританією, Ірландією, Фінляндією, Францією, Польщею, Латвією та Болгарією.

Ініціативна група університету відмовилась визнавати владу ватажків так званої «ДНР», переходити під міністерство освіти «ДНР» та на російські стандарти і відстояла проукраїнську позицію вишу.

Працювати в іншій області погодились 120 викладачів (90 % професорсько-викладацького складу вишу). Також під час перереєстрації 1,5 тисячі студентів навчального закладу вже підтвердили бажання навчатися у Кривому Розі. Добір слухачів триватиме до кінця листопада.

Наразі у Кривому Розі перебувають десятеро викладачів цього вишу. За словами в.о. ректора Донецького національного університету Оксани Чернеги, поки що цього достатньо, щоб проводити навчання в дистанційній формі. Отримувати завдання в електронному вигляді студенти будуть до 21 січня 2015 року. Після цієї дати планують провести сесію. Для студентів-заочників вона відбудеться у Краматорську та Маріуполі. Очікується також, що з 1 лютого університет працюватиме у звичайному режимі.

У наступному навчальному році Донецький виш планує набирати на навчання студентів і з Дніпропетровщини. ДНУЕТ має близько 500 бюджетних місць і водночас зможе запропонувати абітурієнтам отримати освіту за новими для області спеціальностями. Серед них – «Товарознавство та експертиза в митній справі», «Технології в ресторанному господарстві» та «Готельно-ресторанна справа».

Крім приміщень Криворізького державного економічного технікуму, планують використовувати також будівлі Криворізького національного університету. Цей виш має необхідну матеріально-технічну базу, адже наукові бібліотеки та обладнання Донецького університету залишилось на території, підконтрольній бойвикам.

Для забезпечення житлом студентів з Донбасу Дніпропетровщина подала заявку на грант Євросоюзу у розмірі майже 2 млн євро – на масштабний ремонт двох корпусів гуртожитків у Кривому Розі. Кошти мають надійти до кінця грудня 2014 року. Наразі на місця в гуртожитках претендують близько 600 студентів і викладачів. Кількість студентів Донецького вишу буде зростати, будуть використовувати гуртожитки місцевих технікумів і профтехучилищ.

Довідка. Нагадаємо, що у вересні до Кривого Рогу «переїхав» Донецький юридичний інститут.

Кількість тимчасово переведених студентів з вишів Донбасу сягнула понад 400 слухачів. Також 233 студенти перевелися до вищих навчальних закладів Дніпропетровської області на постійній основі. Загальна кількість переселенців зі Сходу України та окупованого Криму, які навчаються на Дніпропетровщині, перевищує 8,5 тисяч осіб. У гуртожитках вищих і професійно-технічних навчальних закладів проживає близько 650 вимушених переселенців зі Сходу країни.

ЄДИНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

За підтримки Міністерства освіти і науки України, Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, Університету менеджменту освіти НАПН України, Дирекції освітніх програм корпорації Intel 16 жовтня у Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Єдиний інформаційний простір: стратегія інноваційного розвитку освітньої галузі».

У заході взяли участь науковці, освітяни, державні службовці, експерти, а також керівники методичних служб області та директори експериментальних закладів – загалом понад 200 учасників, із них 72 надіслали свої виступи.

З вітальним словом звернулися **Богдан Кудренко**, головний спеціаліст департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України, та **Олександр Демчик**, директор департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

На пленарному засіданні (теоретичний і практичний блоки) та секційних об'єднан-

нях наголошувалося на стратегіях розвитку інформаційно-освітнього простору та реалізації практичних освітніх проектів.

Тетяна Нанаєва, директор корпорації Intel з корпоративних питань в країнах СНД, присвятила свою доповідь проблемам створення політики трансформації освіти в умовах інформаційного суспільства на національному, регіональному або місцевому рівнях та найкращим світовим практикам і ресурсам для керівників освіти. **Наталія Гущина**, представник Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, розповіла про освітні інноваційні проекти стратегічного спрямування. **Лариса Ляхощка**, професор Університету менеджменту освіти (м. Київ), кандидат педагогічних наук показала переваги використання новітніх інформаційних технологій для організації дистанційного навчання в підвищенні кваліфікації керівників і педагогічних кадрів освіти. **Віталій Зайцев**,

проректор з науково-педагогічної роботи Національного аерокосмічного університету ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», доктор технічних наук, виступив із доповіддю «Інформаційні технології в освіті: мода чи необхідність». Досвід створення освітнього простору засобами програмного комплексу Moodle представили **Людмила Черникова**, кандидат педагогічних наук, та **Юлій Швець**, кандидат фізико-математичних наук (Запорізький ОІППО).

Марина Ватковська,

проректор Дніпропетровського ОІППО, кандидат філософських наук представила інформаційно-освітні проекти Дніпропетровщини. **Ольга Висоцька**, декан факультету відкритої освіти, доктор філософських наук виступила з доповіддю «Тенденції розвитку інформаційно-комунікаційного простору у випереджаючій освіті». **Оксана Бутурліна**, доцент кафедри управління

Під час практичної частини пленарного засідання виступили вчителі-практики: і не лише інформатики та математики, але й початкових класів, української мови та літератури та ін.

Секційні об'єднання працювали за такими напрямками:

1. Інформаційно-освітній простір: філософський аспект (керівник М.І. Романенко, в.о. ректора ДОІППО, доктор філософських наук, професор). 2. Тенденції розвитку інформаційно-комунікаційного простору у

випереджаючій освіті (О.С. Висоцька, завідувач кафедри ДОІППО, доктор філософських наук, доцент). 3. Управлінський аспект розвитку інформаційно-комунікаційного простору в освіті (М.Г. Ватковська, проректор ДОІППО, доктор філософських наук). 4. Медіаосвітній компонент інформаційного простору (В.М. Піщанська, доцент ДОІППО, кандидат культурологічних наук). 5. ІКТ-технології в освітньому просторі (А.А. Мирошніченко, доцент ДОІППО, кандидат філософських наук). 6. Тренери програми «Intel® Навчання для майбутнього» (Н.П. Дементієвська, науковий співробітник

Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України).

За підсумками конференції, яка об'єднала інтелектуальні зусилля представників науки, освіти, влади для концептуалізації стратегічних напрямків розвитку єдиного інформаційного простору соціальних систем, буде видано збірник тез доповідей учасників.

Наталія ДЕВ'ЯТКО, старший викладач кафедри філософії випереджаючої освіти та управління інноваційною діяльністю ДОІППО, журналіст

Хроніка подій

Професійно-технічна освіта

Жовтень

- 3 – заходи до Дня працівників освіти.
- 8 – засідання творчої групи практичних психологів і соціальних педагогів з розробки «Програми соціалізації учнів пільгових категорій у процесі набуття фахової освіти в ПТНЗ».
- 9 – інструктивно-методичний семінар для керівників і викладачів фізичного виховання.
- 9 – майстер-клас з упровадження нових будівельних технологій виробництва з використанням сучасних матеріалів для підпрцівників за професіями «Муляр», «Штукатур» на базі РНПБЦ (ПТУ № 6).
- 9 – Дніпродзержинське управління освіти і науки провело семінар-презентацію соціального професійно-зорієнтованого педагогічного проекту регіонального рівня «Формування життєвої компетентності особи в інтересах сталого розвитку засобами технологічної освіти».
- 13 – учні євроклубів ПТНЗ Дніпропетровська взяли участь у відкритті Європейського тижня місцевої демократії.
- 14 – постійно діючий майстер-клас «Ефективний урок фізики».
- 14-17 – тиждень методичної служби ПТО на базі ЦАПЛ.
- 15 – консультування працівників ПТНЗ з актуальних питань: «Про атестацію керівних кадрів ПТНЗ відповідно до вимог листа МОН України від 16.09.2014 № 1/9-468».
- 16 – засідання школи методиста-початківця ПТНЗ.
- 17 – «Круглий стіл» лідерів учнівського самоврядування та класних керівників Нікопольського молодіжного округу: «Учнівське самоврядування – цілеспрямований виховний процес взаємодії учнів і педагогів у ПТНЗ».
- 20 – засідання ради лідерів учнівського самоврядування Криворізького округу.
- 21 – семінар для викладачів природничих дисциплін на тему: «Спільна робота ВНЗ і ПТНЗ з формування екологічного світогляду майбутніх робітників».
- 21 – засідання школи інженерів з охорони праці.
- 21-23 – участь НМЦ ПТО і ПТНЗ області у VI Національній виставці-презентації «Інноватика в сучасній освіті».
- 22 – учні євроклубів ПТНЗ взяли участь у відкритті офіційного медіа-клубу міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Dokudays.
- 23 – обласний семінар-практикум викладачів української мови, літератури і художньої культури.
- 23 – засідання школи класного керівника.
- 23 – участь у Дні соціально-педагогічної служби системи освіти Дніпропетровщини.
- 23 – семінар голів методичних комісій професійного машинобудування.
- 23 – установча міська конференція лідерів учнівського самоврядування Криворізького округу «Учнівське самоврядування як крок до самореалізації та розвитку самобутньої української молоді». Флеш-моб «Я – українець».
- 23 – семінар-практикум на виробництві «Нові виробничі технології при оновленні змісту професійної підготовки».
- 24 – підбиття підсумків II етапу дослідно-експериментальної роботи на тему: «Організаційно-педагогічні умови формування професійних намірів учнівської молоді на основі регіонального компонента».
- 25 – засідання міської секції викладачів предмету «Захист Вітчизни».
- 28 – семінар лідерів учнівського самоврядування Криворізького округу.
- 31 – «Круглий стіл» лідерів учнівського самоврядування та класних керівників Дніпропетровського молодіжного округу: «Учнівське самоврядування – цілеспрямований виховний процес взаємодії учнів і педагогів у ПТНЗ».
- Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області**

ПТНЗ Дніпропетровщини здобули золоті та срібні медалі на міжнародному форумі-презентації «ІННОВАТИКА В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ»

У форумі, який відбувся 21-23 жовтня у Києві, взяли участь понад 500

управлінь освітою, представників вишів, профтехучилищ, виробників і дистриб'юторів з України, Польщі, Словаччини, США та Франції.

Представники Дніпропетровщини розповіли про 20 новітніх. Серед них – не традиційні концепції проведення інтерактивних уроків, розробки мето-

дичних посібників і навіть – схематичний макет роботи шахти «Гвардійська» (Кривий Ріг).

За підсумками першості за участю 75 профільних закладів-конкурсантів золоті медалі вибороли: Дніпропетровський обласний навчально-методичний центр професійно-технічної освіти, Дніпропетровський центр професійної освіти, Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей, Криворізький навчально-виробничий центр, Перещепинський професійний ліцей і Професійно-технічне училище № 74 (с. Шев'якіне, Васильківський район). Срібні нагороди отримали Дніпропетровський регіональний центр професійно-технічної освіти та Марганецький професійний ліцей.

РОБІТНИЧА ПРОФЕСІЯ – ВПЕВНЕНІСТЬ У ЗАВТРАШНЬОМУ ДНІ!

22 жовтня на базі Дніпропетровського центру професійної освіти відбувся профорієнтаційний захід «Декада робітничих професій галузей поліграфії та інформаційних технологій» для учнів – випускників загальноосвітніх шкіл АНД, Індустріального, Самарського районів Дніпропетровська та Дніпропетровського району.

Випускники шкіл ознайомилися із виставкою кращих творчих робіт учнів центру, переглянули фільм про ДЦПО, відеопрезентацію професій. Учнівська молодь зацікавлено

брала участь у роботі майстер-класів за різними робітничими професіями та видами робіт: ліпки прикрас із кулінарної мастики та зі складання серветок, з карвінгу (мистецтво художнього різання по овочах і фруктах), перукарського мистецтва.

Педагоги загальноосвітніх навчальних закладів зацікавилися інноваційними підходами педагогічного колективу ДЦПО до навчання

та виховання молоді робітничої зміни, забезпечення якості професійної підготовки, формування активної громадянської позиції.

Святковий настрій подарував виступ агітбригади. Її учасники – творчо обдаровані діти, учні різних професій – висловили думку, що тільки правильний вибір професії, творче натхнення та плідна праця зроблять нашу Україну заможною.

Довідково. ДЦПО – державний професійно-технічний навчальний заклад, який готує фахівців галузі обслуговування, легкої промисловості та закладів ресторанного харчування, здійснює первинну професійну підготовку кваліфікованих робітників за фахом: «Перукар-модельєр», «Касир (в банку)», «Кравець, закрійник», «Кухар, кухар-кондитер», «Кухар, офіціант», «Взуттьовик».

Виробниче навчання і практика учнів за професіями ресторанного сервісу проходить на базі сучасних підприємств різних форм власності, зокрема у ресторанах «Гудзон», «Оазис», «Фрайдес», «Челентано», кафе «Фантазія», «Смак», «Пузата хата».

Наша адреса: 49108, м. Дніпропетровськ, вул. Верещагіна, 103.

ІКТ у навчальному процесі

У Державному стандарті як загальноосвітньої школи, так і професійно-технічної освіти є предмети «Інформатика» та «Інформаційні технології», адже зараз немає жодної виробничої галузі, яка б працювала без комп'ютерних програм і мереж. Саме тому **педагоги ПТНЗ області впроваджують в освітній процес новітні інформаційно-комунікаційні технології:**

– **навчальні презентації** (за допомогою програми Power Point, що дає змогу наочно представити основні моменти теми. Навчально-методичний центр профтехосвіти у Дніпропетровській області запланував на початку 2014-2015 н. р. проведення майстер-класу «Використання програми «Prezi» в навчальному процесі» для викладачів інформатики, які в подальшому навчатимуть своїх колег);

– **навчальні електронні тести** (база даних запитань досить широка, легко оновлюються, а учні завжди намагаються пройти тест на «відмінно»). Профтехосвіта Дніпропетровщини понад 10 років всі обласні олімпіади та теоретичний тур конкурсів фахової майстерності проводить за тестовими електронними програмами);

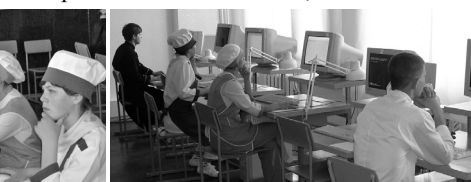
– **навчальні відеоролики та відеофільми** (відеоматеріали про виробничі процеси найбільш доцільні при вивченні нових технологій, суттєво покращують рівень засвоєння вивченої теми). Миноголо навчального року у Всеукраїнському фестивалі навчальних фільмів «Урок майстра» взяли участь переможці обласного етапу: ВПУ-55, Дніпропетровський центр професійної освіти, Орджонікідзевське ПТУ);

– **електронні засоби навчального призначення** (на жаль, така можливість є не у всіх педагогів професійної школи. Якщо загальноосвітні предмети забезпечені програмними засобами, то кількість засобів професійного спрямування дуже мала. Численні дослідження свідчать, що педагогічні програмні засоби (ППЗ), які централізовано розроблені та надіслані до ПТНЗ, використовує лише невелика група педагогів-ентузіастів. Головни-

ми причинами цього є відсутність у навчальних закладах відповідних умов, а також недостатня підготовка викладачів до роботи з електронними ресурсами. Незважаючи на те, що деякі підпрцівники успішно навчалися за програмою «Intel® Навчання для майбутнього», застосовувати їх на практиці не можуть. Не всі ПТНЗ області отримали згідно з Державною програмою інформатизації та комп'ютеризації навчальні комп'ютерні комплекси, та і ті сьогодні вже застаріли. Але є деякі ПТНЗ, які самостійно придбали сучасну комп'ютерну та офісну техніку і намагаються впроваджувати ІКТ та навчати молодь по-сучасному).

Із 2008 року на базі НМЦ ПТО постійно діє семінар-практикум із проблем створення електронних засобів навчання, покликаний за-

лучити творчо працюючих освітян до розробки власних посібників. Підпрцівники ПТНЗ нашої області є розробниками електронних підручників, які мають гриф МОН України: «Матеріалознавство в машинобудуванні», «Допуски, посадки та технічні вимірювання», «Загальний курс обробки матеріалів машинобудування», «Верстатник широкого профілю», «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування». Нині педагоги ВПУ-17, ПТУ-2 входять до складу робочої групи МОН України з розробки електронного підручника з професії «Токар», а підпрцівники Марганецького професійного ліцею – з професії «Штукатур».

Навчально-методичний центр ПТО організовує проведення цими авторами майстер-класів зі створення електронних посібників, учасники яких отримують методичні рекомендації щодо структури створення ЕЗНП в презентованих програмних середовищах.

Активно розробляють і створюють електронні засоби навчального призначення творчі педагоги і майстри виробничого навчання Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій, Центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів № 1, ПТУ-2, Міжрегіонального центру професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців, Дніпропетровського регіонального центру ПТО, Західно-Донбаського професійного ліцею, Інгуль-

цького професійного ліцею, Першотравенського гірничого ліцею, Марганецького професійного ліцею, ВПУ-55, Ордена «Знак Пошани» ВПУ-75, Томаківського професійного аграрного ліцею, Криворізького професійного ліцею, Першотравенського гірничого ліцею, Марганецького професійного ліцею, ВПУ-55, Ордена «Знак Пошани» ВПУ-75, Томаківського професійного аграрного ліцею, Криворізького центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів торгівлі та ресторанного сервісу, Дніпродзержинського центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів, Дніпродзержинського центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів будівництва і автотранспорту, Дніпропетровського центру профтехосвіти туристичного сервісу, Нікопольського центру професійної освіти, Криворізького професійного ліцею, Криворізького центру професійної освіти металургії та машинобудування, Криворізького професійного будівельного ліцею, Орджонікідзевського професійно-технічного училища.

Ірина КУНИЦЬКА, методист НМЦ ПТО

21-23 жовтня у Київському Палаці дітей та юнацтва
відбувся VI Міжнародний форум-презентація

«ІННОВАТИКА В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ»

Цей масштабний комплексний захід об'єднує виставку національних і закордонних навчальних закладів, експозицію виробників і дистриб'юторів навчального обладнання та техніки, програм і рішень для освіти, курси для закладів освіти і підприємств. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.06.2014 № 605-р виставці надано статус міжнародної.

Привітання форуму надіслали Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов, Міністр освіти і науки України Сергій Квіт.

Під час урочистого відкриття начальник відділу природничої та технічної освіти МОН України Алла Рибалко, президент Національної академії педагогічних наук Василь Кремень і виконавчий директор освітянських заходів компанії «Виставковий світ» Віталій Сокол вручили відзнаки «Національне визнання наукових досягнень» лауреатам конкурсів кращих наукових розробок у галузі освіти; почесні дипломи за презентації з упровадження в освітню практику регіонів інноваційних проектів «Інноваційні модернізації національної освіти»; почесні дипломи за вагомий внесок у формування високопрофесійного військового кадрового потенціалу України.

Звертаючись до учасників форуму, Василь Кремень зауважив: «У сучасному світовому просторі триває боротьба, тому треба бути національно єдиними, патріотично налаштованими. Бо тільки єдина нація зможе відстояти свої інтереси, самостійність і незалежність країни. А коли нація відчуває самоцінність освіти, вона непереможна».

Змістовна тематична програма форуму включала науково-практичні конференції, семінари, презентації та «круглі столи», обмін досвідом і практикою впровадження інноваційних освітніх проектів – всього 32 заходи, в яких взяли участь понад 1800 осіб.

Вагомі інноваційні досягнення представили 560 навчальних закладів різних рівнів, наукових установ, методичних центрів, регіональних і місцевих органів управління освітою, видавництва, фондів, асоціацій, закордонних освітніх агенцій, підприємств, бізнес-структур із 22 регіонів

України, з Австрії, Польщі, Словаччини, США.

Педагогічні колективи подали на конкурс 387 робіт. Експертну оцінку їх якості проводили наукові інститути Національної академії педагогічних наук України та Державна наукова установа «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» Міністерства освіти і науки України.

Оргкомітет у рамках форуму-презентації проводив професійний конкурс у 10 тематичних номінаціях.

Серед лауреатів I-II ступенів у більшості номінацій є представники Дніпропетровщини.

1. Інновації в освітній діяльності вищого навчального закладу із забезпечення якості освіти.

2. Інновації у діяльності вищого навчального закладу з інтеграції в європейський освітній і науковий простір.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти отримав відзнаку та диплом I ступеня.

3. Науково-методичний та організаційний супровід упровадження інновацій у систему освіти регіону.

Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» № 13 Дніпродзержинська.

4. Інноваційні технології професійної діяльності працівників психологічної служби.

5. «Хмарні технології» в освіті – нові компетенції у сфері ІКТ.

6. Педагогічна майстерність як інноваційна технологія підвищення якості освіти.

Криворізька загальноосвітня санаторна школа-інтернат № 8 I-II ступенів.

7. Інноваційні засоби навчання, програми, проекти та рішення для впровадження в систему освіти.

Першотравенська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3.

8. Інноваційні технології компетентнісного становлення майбутнього робітника.

ПТНЗ області здобули 6 золотих і 2 срібні медалі (див. стор. 4).

9. Комплексна система військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді.

НВК «Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» № 36 і КЗ «Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – гімназія № 39 Дніпродзержинська, Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 72, Васильківський районний методичний кабінет, Центр дитячої творчості та середня загальноосвітня школа № 3 з профільними класами імені М. Островського Жовтих Вод, Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 86, Військова середня загальноосвітня школа I-III ступенів Солонянського району.

10. Упровадження інновацій у роботу з дітьми та молоддю з особливими освітніми потребами.

Комуніальний дошкільний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 33 «Перлинка» м. Жовті Води та КЗО «Багато-профільний навчально-реабілітаційний ресурсно-методичний центр корекційної роботи та

інклюзивного навчання» (м. Дніпропетровськ).

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти провів презентацію на тему: «Патріотичне виховання у сучасному освітньому просторі Дніпропетровщини» і отримав почесний диплом презентації за розробку та реалізацію інноваційних освітніх проектів з патріотичного виховання учнівської молоді.

Директор департаменту професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України В. Супрун, віце-президент Національної академії педагогічних наук України А. Гуржій, заступник директора державної наукової установи «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» Міністерства освіти і науки України В. Літостанський, виконавчий директор освітянських заходів компанії «Виставковий Світ» В. Сокол, директор компанії С. Рудько та його заступник Л. Харитоновна вручили переможцям конкурсу почесні нагороди та дипломи лауреатів конкурсу відповідних ступенів.

Протягом трьох днів роботи форуму його відвідало понад 10 тисяч осіб. Педагоги, викладачі, керівники навчальних закладів, органи державної влади й управління мали змогу ознайомитися з інноваційними досягненнями навчальних закладів та їх упровадженням в освітню практику, обмінятися досвідом міжнародної співпраці з представниками закордонних навчальних закладів, оглянути експозиції виробників засобів навчання та укласти угоди, відвідати науково-практичні конференції провідних науковців НАПН України, вищих навчальних закладів, закладів післядипломної освіти та педагогів-практиків. Старшокласники та їхні батьки, студенти оглянули експозиції навчальних закладів, отримали відповіді на свої запитання щодо вибору майбутньої професії, ознайомилися з умовами навчання за кордоном, міжнародними освітніми програмами та програмами обміну.

Міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті» за кількістю реальних учасників, відвідувачів та експозиційної площі сьогодні є найбільшим професійним форумом освітніх, наукових і науково-технічних інновацій.

Ольга ПИЛИПЕНКО, методист кафедри управління інформаційно-освітніми проектами ДОІППО

ДОІППО ІНФОРМУЄ

Жовтень

9 – семінар-практикум для молодих вчителів природничо-математичного циклу «Післядипломний професійний розвиток педагогів природничо-математичного циклу предметів і трудового навчання в інноваційній діяльності».

14 і 16 – одноденні тренінги для вчителів іноземних мов і географії за проектом «Електронна школа: «Школа відкрита для всіх».

15 – обласна науково-методична конференція «М.Ю. Лермонтов. Сучасний погляд».

16 – Всеукраїнська науково-практична конференція «Єдиний інформаційний простір: стратегії інноваційного розвитку освітньої галузі».

16 – обласний семінар для вчителів французької мови «Креативні методи як засіб формування позитивної мотивації при викладанні французької мови» на базі гімназії № 95 Кривого Рогу.

16 – «Круглий стіл» «Психолого-педагогічна діяльність, діагностика та корекція у діяльності вчителя» на базі вальдорфської школи Кривого Рогу.

24 – «Круглий стіл» керівників вечірніх шкіл, присвячений запровадженню інноваційних технологій як основного чинника розкриття творчого потенціалу, формування навичок самоосвіти та життєво важливих компетентностей молоді вечірньої школи.

27 – засідання Школи методичної майстерності. Тренінг для новопризначених методистів «Педагогічний досвід як фактор становлення змісту науково-методичної діяльності в закладах сталого розвитку».

28 – одноденний тренінг для педагогів-тренерів проекту «Інтелект», керівників шкільних і районних ерудит-клубів, які навчались у 2012 році за темою «Інтелектуальні ігри в школі: моделі інтелектуальних ігор на початку XXI ст.».

29 – обласна науково-практична конференція «Практика освіти для сталого розвитку: здобутки та труднощі».

30 – науково-практичний обласний семінар «Створення моделі шкільної медіаосвіти» для директорів експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів, що беруть участь у дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського та обласного рівнів «Медіаосвіта в навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів: соціально-психологічний підхід», на базі Центрально-Міського ліцею Кривого Рогу.

30 – «Круглий стіл» для керівників шкільних еруклубів «Труднощі і перспективи організації діяльності ШЕК».

31 – «Круглий стіл» «Ерудит-клуби та інтелект-змагання в школі: теорія і практика».

Відділ креативної освіти та координації діяльності методичних установ

13-17 жовтня – захист планів роботи методичних кабінетів (служб).

7, 8, 9, 29 – курси-тренінги для керівників (методистів управління, відділів освіти, директорів та заступників директорів ЗНЗ), які отримали сертифікати за програмою «Вищорівнева освіта для сталого розвитку»: «Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності педагогічного колективу навчального закладу»; «Розвиток обдарованості дітей в умовах загальноосвітньої школи»; «Технології вимірювання та оцінювання якості освіти»; тренінг «Формування навичок ефективного управління інноваційними процесами в загальноосвітніх навчальних закладах».

8, 9, 15, 16, 22, 23 – захист курсових проектів групи директорів і заступників директорів сільських і міських ЗНЗ.

Заходи Дніпропетровського обласного центру гуманної педагогіки

15 – педагогічний семінар, присвячений пам'яті В.О. Сухомлинського: «Джерела педагогічної любові».

16 – семінар-тренінг «Основи гуманної педагогіки».

25 – VII щорічні обласні Читання з гуманної педагогіки «Вчитель, покажи шлях Красоти духу».

Григорій ДРАГУНОВ, завідувач навчально-методичного відділу організаційно-педагогічних заходів

У рамках міжнародного освітнього проекту «Освіта для сталого розвитку в дії» 29 жовтня на базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відбулась обласна науково-практична конференція «Практика освіти для сталого розвитку на Дніпропетровщині: здобутки і труднощі».

У конференції взяли участь понад сто тридцять осіб: директори, заступники директорів, педагоги, які викладають курс за вибором «Уроки для сталого розвитку» (УСР).

На пленарному засіданні обласний координатор проекту «Освіта для сталого розвитку в дії» **Ольга Євгенівна Висоцька** розповіла

ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

досвідом, показуючи, чого досягли і як змінилися їхні навчальні заклади, коли долучилися до проекту. Завдяки таким змінам не лише покращується якість освітнього процесу, але й відбувається економія природних ресурсів, зміна світогляду дітей, їхніх батьків і самих вчителів.

Наприкінці пленарного засідання учасники виставки-ярмарки отримали пам'ятні дипломи, також були нагороджені грамотами представники шкіл – активних учасниць проекту.

Міні-семинар-практикум «Малювання коміксів в інтересах сталого розвитку» провела тренер проекту **Ірина Семенівна Карпань**; а міні-семинар-презентацію «Освіта дорослих для сталого розвитку. Стале домогосподарство» – **Ольга Євгенівна Висоцька**. Під час дискусії щодо переваг і труднощів впровадження курсу «Уроки для сталого розвитку» у зміст навчально-виховної діяльності обговорювалися проблеми роботи з бать-

ками при впровадженні курсу, алгоритми реалізації наскрізного навчання з ОСР у школі, питання моніторингу впливу впровадження курсу на життя шкільної громади і зміну світогляду учнів і вчителів, особливості позакласної роботи з ОСР.

Учасники конференції визначили основні проблеми та перспективи включення освіти для сталого розвитку до змісту навчально-виховної діяльності та запропонували комплексний підхід щодо реалізації практики освіти для сталого розвитку, а саме:

– Ініціювати створення в області мережі базових шкіл з ОСР.

– Поширювати впровадження курсу за вибором «УСР» у школах області.

– Залучати до роботи за проектом всю громаду школи: адміністрацію, класних керівників, батьків.

– Запровадити загальношкільний підхід до ОСР – не тільки в межах урочної, а й позаурочної навчально-виховної діяльності.

– Здійснювати наскрізне навчання з освіти для сталого розвитку, що передбачає як охоплення предметом «УСР» всіх вікових категорій (від дошкілля до післядипломної освіти), так і включення засад ОСР до змісту базових навчальних дисциплін.

– Постійно оновлювати методику викладання базових навчальних дисциплін для переходу на засади діяльнісного підходу в освіті, поширення інтерактивних методик навчання, активної групової роботи.

– Орієнтуватись у своїй роботі на цілісне опанування цінностями та принципами ОСР, зміну стилю життя як учнів, так і педагогів у бік СР.

– Здійснювати моніторинг впливу проекту на довкілля – на характер економії ресурсів, рівень відповідального ставлення до своїх дій особи, зменшення екологічного сліду школи та шкільної громади.

Перед початком конференції у холі ДООППО працювала виставка-ярмарок педагогічних наробок, де кафедра філософії випереджаючої освіти та управління інноваційною діяльністю, а також 12 шкіл області представили свої друковані матеріали, методичні розробки, дитячі проекти, малюнки, іграшки, вироби в рамках викладання курсу за вибором «Уроки для сталого розвитку».

Виставка-ярмарок проходила в рамках благодійної акції «I love the army». На зібрані кошти придбано ліки для бійців, поранених в АТО, і передані до Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова.

Наталія ДЕВ'ЯТКО, старший викладач кафедри філософії випереджаючої освіти та управління інноваційною діяльністю ДООППО, журналіст

про нові плани реалізації проекту в області.

Виступили директори та вчителі – лауреати національного конкурсу «Школа сталого розвитку – 2014»: НВК № 12, НВК № 66, а також СЗШ № 58 Дніпропетровська, Криворізького науково-технічного металургійного ліцею № 81, СЗШ №№ 32 і 102 Кривого Рогу, гімназії № 39 Дніпродзержинська, СЗШ № 12 Павлограда. Освітня діяльність

ІНТЕГРАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Проект «Уроки з підприємницьким тлом» спрямований на підтримку суспільно-економічного сталого розвитку країн через систему заходів, які мають підвищити рівень освіти і професійної кваліфікації шляхом запровадження елементів підприємницької освіти у школі. І не тільки на уроках економіки чи основ підприємницьких знань, а й у рамках інших шкільних предметів: української та світової літератури, рідної та іноземної мов, хімії, біології, фізики, інформатики, історії, образотворчого мистецтва тощо. За підсумками цієї роботи учасники Проекту наприкінці 2014 року отримають книжку з методичними рекомендаціями про організацію інтегрованих уроків «із підприємницьким тлом» та візрцевими конспектами.

Сучасна школа в умовах переходу на європейську модель освіти потребує вчителів нового типу, який творчо, інноваційно мислить, знає сучасні методи і технології навчання, засоби психолого-педагогічної діагностики, уміє прогнозувати наслідки. Проект «Уроки з підприємницьким тлом» допомагає усвідомити, що визначальним фактором цього складного процесу є перспективні, оптимальні, прогресивні освітні технології. Інноваційні технології навчання сприяють формуванню проактивної особистості, яка вміє ризикувати, планувати й досягати поставлених цілей. Саме таким було практичне спрямування навчальних тренінгів у червні та серпні 2014 року на базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти для вчителів образотворчого мистецтва.

Після навчання педагога розробили концепт уроку нееконіміч-

Освітня діяльність Дніпропетровщини із червня 2014 року є учасниками польсько-українського інноваційного Проекту «Уроки з підприємницьким тлом», який ініціювали Центр розвитку освіти у Варшаві (координатор з польської сторони – **Ева Бобінська**) і Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (координатор з української сторони – директор **Роман Шиян**). Ця співпраця відбувається у рамках Програми польської закордонної допомоги Міністерства закордонних справ Республіки Польща.

ного профілю, де є виразний акцент на розвиток підприємництва. У жовтні-листопаді вони апро-

сприяє формуванню навичок і вмінь, формуванню цінностей, створенню атмосфери співробіт-

бують його на своїх заняттях. Зміст творчих конспектів вчителів продемонстрував велике бажання і готовність змінювати традиційні методи навчання на інноваційні, активні. Таким чином на уроках створюються умови для розвитку в учнів ініціативності та підприємливості, завдяки яким легше і швидше відбуватиметься процес пристосування до змін.

Для формування підприємницької компетенції учитель не донемає бути підприємцем, важливо розуміти, що це сучасний, популярний вид діяльності. Потрібно допомогти школярам сформувати і розвинути ті підприємницькі компетенції, які допоможуть у майбутньому стати успішними.

Використання таких активних методів навчання під час навчально-виховного процесу дає змогу різко збільшити процент засвоєння матеріалу, оскільки впливає не лише на свідомість учня, а й на його почуття, волю (дії, практику) та

сприяє формуванню навичок і вмінь, формуванню цінностей, створенню атмосфери співробіт-

ництва, взаємодії, розвитку лідерських якостей. Завдяки діяльності із застосуванням інтерактивних технологій вдосконалюються психічні процеси її учасників (сприйняття, пам'ять, увага, уява тощо), такі розумові операції, як аналіз і синтез, абстрагування й узагальнення, формуються воля і характер. Щоб підвищити ефективність навчання, потрібно активізувати діяльність учнів, їхню взаємодію. Інноваційна діяльність є найкращою формою стимулювання самотійної роботи, засвоєння сучасних педагогічних технологій. Вона формує нові ціннісні орієнтири освітньої діяльності, і до того ж є фактично єдиним способом реалізації стратегічних цілей модернізації освіти на операційно-практичному рівні.

Дякуємо всім, хто відповідально, професійно, творчо і креативно впроваджує інноваційний міжнародний Проект у своїх навчальних закладах. Це:

вчителі образотворчого мистецтва:

Аліна Коденко, Зайцівська СЗШ Синельниківського району (конспект «Писанкарство в Україні»); **Ірина Гузь**, Булахівська СЗШ Павлоградського району («Форми збереження культурної спадщини. Провідні художні музеї»); **Марина Тітова**, спеціалізована школа № 13 Дніпропетровська («Архітектура. Види архітектури. Стил архітектури»); **Наталія Терещенко**, Іванівська СЗШ Петриківського району («Петриківський декоративний розпис – унікальний прояв духовної культури»); **Тетяна Дмитренко**, Богданівська СЗШ Павлоградського району («Провідні художні музеї Європи»);

керівники гуртків і студій образотворчого мистецтва та народної творчості:

Марія Собчинська, Будинок дитячої творчості, Дніпропетровський район («Кераміка трипільської культури»); **Анна Молчанова**, НВО № 109 Дніпропетровська («Монументальне мистецтво. Вітраж. Мозаїка. Сграфіто»); **Нінель Палійчук**, Центр позашкільної роботи та дитячої творчості Дніпродзержинська («Анімалістичний жанр в живописі. «З любов'ю до тварин, братів наших»); **Оксана Базилевська**, багатопрофільний навчально-реабілітаційний ресурсно-методичний центр колекційної роботи та інклюзивного навчання («Петриківський розпис як один із видів декоративного мистецтва»); **Олена Вайло**, директор

Перещепинського професійного ліцею, керівник гуртка «Народні традиції» та **Людмила Нартова**, керівник гуртка «Візерунок» («Повітряна перспектива у реалістичному живописі. «Зимовий пейзаж»); **Ольга Іващенко**, Центр позашкільної роботи № 1 Дніпропетровська («Народні традиції у декоративно-ужитковому мистецтві «Стежинами з минулого в майбутнє»); **Юлія Колібаба**, директор Софіївського районного Будинку школяра та **Іван Гончаров**, керівник гуртка «Кольорова палітра» («Повітряна перспектива у реалістичному живописі. Зимовий пейзаж»).

Відповідно до нової філософії освіти педагог є не лише транслятором досвіду, а й стимулятором пізнання і розвитку учнів. Тому провідна роль – за інноваціями, які допомагають і вчителю, і учню мати такі особисті якості, як здатність до самоосвіти, самовдосконалення, критичного ставлення до дійсності, творчого вирішення практичних проблем, володіння способами саморегуляції, вміння аргументовано обстоювати свою думку, зіставляти й аналізувати факти, бути успішним, ініціативним і підприємливим, вміння викидати позитивні зміни.

Світлана КУШНІКОВА, старший викладач кафедри педагогіки і психології, обласний координатор Проекту «Уроки з підприємницьким тлом»; **Олена ЯШИНА**, методист навчально-методичного відділу виховних технологій кафедри управління загальноосвітніми закладами ДООППО

КОЛИСКА ПЕРЕМОЖЦІВ

13-20 липня у Тайбеї (Тайвань) відбулася Міжнародна учнівська олімпіада з інформатики IOI-2014 (International Olympiad in Informatics) за участю 309 юних інформатиків із 83 країн світу. Із чотирьох учасників від України троє повернулися з нагородами. Бронзову медаль виборов Андрій Селіванов, учень комунального закладу освіти «Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю».

Розвиткові таланта юнака сприяла атмосфера у родині, де створені необхідні умови для формування творчої особистості. До речі, у Андрія 5 братів і сестер.

Виявив обдарованого хлопця відкритий обласний математич-

Директор ДОЛФМП
Олег Володимирович Поляков і
бронзовий призер міжнародної
олімпіади з інформатики
IOI-2014 Андрій Селіванов

ний турнір «Еврика», який організовано у 2008 році для пошуку, підтримки і розвитку творчого потенціалу молоді. Завдяки цьому турніру учень і його батьки дізналися про обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю, навчання в якому допомогло Андрію розкрити свій талант.

Семикласник Андрій Селіванов переміг у турнірі «Еврика-2010». Далі були перемоги в обласних олімпіадах з математики, фізики, хімії, інформатики, географії. Протягом чотирьох років він – призер IV (Всеукраїнського) етапу олімпіад з фізики, математики, інформатики. Неодноразово посідав I місце на Всеукраїнському конкурсі-захисті Малої академії наук. Був капітаном команди ліцею, що двічі виборювала I абсолютне місце на Всеукраїнському турнірі юних математиків.

Шлях до здобуття Андрієм медалі у Тайбеї – це багатогодинні тренування з розв'язання задач, участь у Дистанційній літній комп'ютерній школі (2013) та у дистанційних змаганнях; і як результат – I місце на Всеукраїнській олімпіаді з основ інформатики, потім – відбіркові змагання на участь у Міжнародній олімпіаді, де юнак став бронзовим призером.

У ліцеї створені всі умови для розвитку таланту. Тут, під керів-

ництвом директора О.В. Полякова за розвитком дитини пильнують із першого дня перебування в закладі. Ліцеїсти беруть участь у численних змаганнях, турнірах і олімпіадах. Переможців заохочують, нагороджують грамотами, призами.

Вчителі ліцею використовують методики, які забезпечують не тільки повідомлення учням дедалі більшого обсягу знань, а й швидкі темпи сприйняття, переробки і засвоєння наукової інформації, вироблення вміння самостійно поповнювати і здобувати нові знання, критично осмислювати їх. Чисельні перемоги ліцеїстів у математичних змаганнях – наслідок роботи з розвитку математичних здібностей вихованців учителів математики: Олега Володимировича Полякова, Тетяни Федорівни Полякової, Ірини Григорівни Ясносокирської, Олександра Васильовича Васьчука.

І не випадково, що талант Андрія розкрився на олімпіаді з інформатики. Саме інформатика є однією із фундаментальних галузей наукового знання, що формує системно-інформаційний підхід до аналізу навколишнього світу, вивчає інформаційні процеси, методи та засоби отримання, перетворення, передачі, зберігання і використання інформації. Вчителі

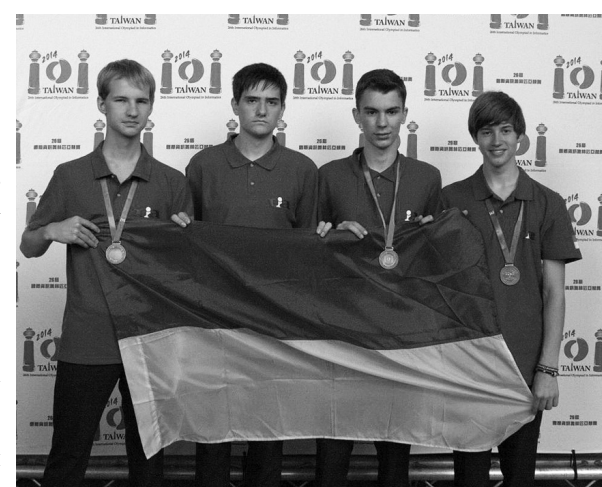
інформатики Оксана Григорівна Безрукава, Юрій Васильович Безрукавий, Ірина Григорівна

Льченко для заохочення учнів використовують різні прийоми. Наприклад, всі ліцеїсти беруть участь у таких видах змагань, як: всеукраїнські олімпіади з інформатики, з інформаційних технологій, заочні Інтернет-олімпіади з програмування NetOI, Міжнародному конкурсі з інформатики «Бобер».

Крім того, на сайті <http://www.e-olimp.com> створена група DOLIFMP, де регулярно проводяться змагання, а учням пропонують розв'язати задачі (зазвичай, на тему, що викладається на даний час) – домашні завдання, обов'язкові для виконання.

Для учнів, які виявили здібності в програмуванні, проводяться додаткові заняття. Для підготовки до олімпіад створюється «піраміда» – старші учні допомагають молод-

шим. Залучаються також і випускники, які свого часу досягли вагомих успіхів в інтелектуальних змаганнях. Усе це сприяє тому, що ліцеїсти виборюють призові місця в обласних олімпіадах з інформатики і конкурсах МАН.

Команда України
на міжнародній олімпіаді з інформатики IOI-2014

Коллектив КЗО «Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю» щиро вдячний компанії Noosphere за спонсорську допомогу Андрієві, завдяки якій він зміг взяти участь у I Всеукраїнській літній комп'ютерній школі, де відбулися тренувальні збори команди України на IOI-2014.

Людмила КОРНЄВА,
заступник директора
з навчально-методичної роботи
ДОЛФМП

ЯК КОНКУРС «БОБЕР» ДАРУЄ НАТХНЕННЯ

Другий рік поспіль Міжнародний конкурс з інформатики «Бобер» організовує на осінніх канікулах у Львові Всеукраїнський навчальний табір. Цього року до участі запросили команди із 8 областей. Дніпропетровщину представляла команда ліцею інформаційних технологій.

Львів привітав гостей чарівними фарбами осені, ясною і теплою погодою. Протягом семи днів ліцеїсти мешкали у готелі та харчувалися у ресторані готельно-ресторанного комплексу Львівського вищого училища ресторанного сервісу та туризму.

Нудьгувати не було часу! Окрім навчальної і розв'язкової програми – школи програмування, екскурсії до софтверної компанії «Елекс», інтелектуальних конкурсів, зокрема вечірнього змагання «Брейн-ринг», відвідування вистави у театрі імені М. Заньковецької – учасникам табору запропонували розважальну програму. Небагато міст можна назвати музеями просто неба, і саме таким є Львів. Екскурсія містом справила незабутнє враження. Не кожному щастить побачити Львів з висоти пташиного лету, у ясну погоду, ще й із захопливими розповідями екскурсовода. Наступного дня організатори приготували приємний подарунок – відвідування стадіону «Арена Львів», де відбувся міжнародний матч з футболу між жіночими збірними України та Італії.

Проте «Бобри», як жартома називали учасників табору, не тільки розважалися. Щодня, зранку з 10-ї до 14-ї, на заняттях школи програмування провідні фахівці в галузі олімпіадного програмування читали лекції. Їхня майстерність викладання надала усім учасникам насна-

ги та бажання й надалі освоювати олімпіадні задачі. Завдяки зустрічі з розробником програмного забезпечення конкурсу «Бобер» Тарасом Шпотом отримали відповіді на запитання: як стати успішним програмістом, які тенденції сучасного програмування, що учні можуть вже сьогодні зробити для свого успішного майбутнього.

У фінальному змаганні ніхто не відчув гіркоти поразки; всі учасники школи, пройшовши курс навчання, отримали безцінний досвід олімпіадного програмування і спілкування з професіоналами та однолітками-однодумцями.

Команда Дніпропетровського ЛІТу щиро вдячна оргкомітету табору «Бобер» за гостинність, доброзичливу атмосферу. Відчувався професіоналізм організаторів заходу: за короткий час учні не лише підвищили рівень своїх знань з програмування, але цікаво й весело провели час і зустріли нових друзів. Дуже сподівасьмося, що табір «Бобра» працюватиме й надалі, надихаючи усіх учасників здобувати нові вершини у світі програмування.

Марина ДРОБАХІНА,
вчитель інформатики
Дніпропетровського ліцею
інформаційних технологій;
Андрій МІРОШНИЧЕНКО,
доцент кафедри
управління інформаційно-
освітніми проектами ДОЛФМП

НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО-ХІМІКА, АКАДЕМІКА АН УРСР І СРСР Лева Володимировича ПИСАРЖЕВСЬКОГО (1874-1938)

Народився майбутній учений 14 лютого 140 років тому в Кишиневі, закінчив Новоросійський університет в Одесі, стажувався у Німеччині в лабораторії відомого хіміка Вільгельма Оствальда. Із 1914 року життя і діяльність Лева Володимировича пов'язані з Катеринославом – Дніпропетровськом. Саме в нашому місті він зробив найважливіші свої відкриття – увів до хімічної науки і викладання поняття про електрон та його використання для пояснення перебігу окисно-відновних реакцій, створив основи нового напрямку хімічної науки – електронної хімії, сольватну теорію гальванічного елемента, започаткував розробку електронних теорій гетерогенного каталізу.

За його ініціативи у Дніпропетровську був створений Інститут фізичної хімії – перший у країні науково-дослідний заклад такого профілю; засновані університет, хіміко-технологічний і металургійний інститути. Серед заслуг Л.В. Писаржевського – створення потужної наукової школи з фізичної хімії. Серед його учнів і послідовників – такі відомі вчені, як академіки

О.І. Бродський, В.А. Ройтер, С.З. Рогинський, професори М.А. Розенберг, М.В. Поляков, Ф.І. Березовська, О.С. Афанасьєв та ін. У передвоєнний час майже усі хіміки-науковці та викладачі міста були або учнями Л.В. Писаржевського, або учнями його учнів.

До ювілею вченого освітяни області організували кілька науково-практичних конференцій у Дніпропетровську, Дніпродзержинську та інших містах, провели олімпіади юних

хіміків, впорядкували територію навколо місця поховання академіка.

Так сталося, що в Дніпропетровську нині немає нікого з рідних та близьких Лева Володимировича. Його син, Володимир Львович, талановитий науковець, у роки війни пішов добровольцем на фронт і загинув на полі бою. Дочки і невістки померли. Інші родичі живуть у Санкт-Петербурзі. Тому доглядають за могилою в парку його імені небайдужі люди, які хочуть і надалі зберегти пам'ять про видатного земляка.

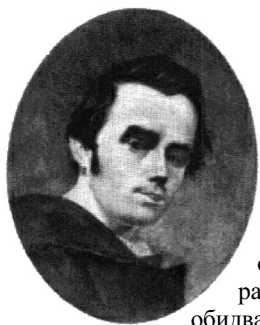
Серед них, насамперед, – учитель-методист СЗШ № 67 Ларнесса Андріївна Федотова. Уже понад тридцять років вона є ініціатором і головним організатором впорядкування могили вченого.

Цього року ініціативу вчителя-ентузіста і членів екологічної експедиції, яку вона тривалий час очолює, підтримали представники шкіл № 89, СЗШ № 31, студенти хімічного факультету національного університету та гірничого університету.

Валерій КОВАЛЕНКО,
доцент кафедри фізичної та
неорганічної хімії
Дніпропетровського
національного університету
імені Олеся Гончара

2014 рік – вікопмна дата, яку внесено до світового календаря знаменних і пам'ятних дат ЮНЕСКО для відзначення в усьому світі. Двісті років тому Україна і Росія подарували світові Тараса Григоровича Шевченка та Михайла Юрійовича Лермонтова – двох Геніїв однієї епохи, Поетів, Пророків, завдяки яким скарби українського і російського народів повною рікою влилися в загальний потік європейської культури.

Народилися в один рік, обидва рано втратили батьків, обидва жили у селі і з дитинства наснажувалися красою природи. Дуже рано в обох виявились художні здібності. Посиллення жорсткого «миколаївського режиму» спричинило те, що свої зрілі роки і Шевченко, і Лермонтов прожили на чужині.

Працюючи в Малій академії наук над науково-дослідницькою роботою «Епістолярна спадщина Т.Г. Шевченка», опрацювавши листи до друзів, ми з'ясували, що Тарас Шевченко відчував духовну спорідненість із російським поетом.

Полум'яне слово Лермонтова допомогло Шевченку витримати випробування, які випали на долю поета. Із суворого заслання Шевченко просить друга М. Лазаревського: «...надіслати заради святої поезії хоча б один том Лермонтова...». З таким самим проханням звертався він і до А. Лизогуба. А коли одержав дорогоцінний томик віршів, то дуже здивував: «Ти переслав мені в неволю Поета нашого, – на волю мені ти двері одчинив!». 1850 року під час обшуку в Шевченка вилучили дві книжки російського поета. Шевченко кілька разів згадував Лермонтова і цитував його твори в «Щоденнику». У вірші «Мені здається, я не знаю...» великий Кобзар писав про безсмертя Лермонтова, про силу його мистецтва. Вірші російського поета викликали в Шевченка захват, підтримували його сподівання на волю. Вплив поезії Лермонтова позначився на творах Тараса Григоровича «Слепая», «Тризна», «Пророк», «Чого мені тяжко, чого мені нудно». Дослідники творчості українського поета зазначали, що в день смерті Шевченка збірка творів Лермонтова лежала на його столі.

У Пензенському архіві є відомості про те, що дитиною Лермонтов двічі бував із бабусею у Києві, а також – у містечку Переволочне Прилуцького повіту (тепер це

Його геній вродив рясно, як святе дерево,
Чис віття простяглося крізь часи,
Чий плоди люди завжди будуть цінувати.

Еусебіу Камілару, Румунія

Прилуцький район Чернігівської області), де був маєток Арсенєвих.

За свідченням сучасника поета О.В. Мещерського, Лермонтов «добре говорив малоросійською». Цікаво, що у Лермонтова був денщик – солдат-українець, з яким він розмовляв українською мовою.

Відомо також, що поет дуже любив і цінував український гумор. Українською мовою говорить один із персонажів роману «Герой нашого часу» («Тамань»).

Нині майже доведено і факт дружби Лермонтова з Шевченком. У вірші «Мені здається, я не знаю...» Шевченко звертається до лермонтовської музи, називаючи поета «любий друже». Вони могли зустрітись, як обґрунтовано припускає відомий літературознавець Мечислав Гаско, у 1839 році на квартирі художника Василя Штернберга у Петербурзі під час літературного вечора. Крім того, у Лермонтова і Шевченка були спільні друзі. Так, відомий тісний зв'язок Шевченка з художником Григорієм Гагаріним, з яким Лермонтов перебував на Кавказі у травні 1840 року і навіть жив в одному наметі. А Шевченко багато літ приїждував із С.В. Трубецьким, одним із секундів Лермонтова у п'ятигорській трагедії.

У Україні твори Лермонтова були надруковані ще за його життя. Вірші «Узник» та «Ангел» побачили світ в «Одеском альманахе на 1840 год». Дослідники творчості поета доводять, що рукопис віршів до Одеси передав ротмістр Станіслав Адамович Городецький, товариш Лермонтова по службі. Одеські читачі чекали від поета нових творів, але біда вже була на порозі.

Редактор журналу «Запорізький край» Віталій Шевченко дослідив, що 2 серпня

Я верю: под одной звездой
Мы с вами были рождены;
Мы шли дорогою одною,
Нас обманули те же сны...

Михайл Лермонтов

1841 року «Одесский вестник» повідомив: «Здесь получено из Пятигорска прискорбное известие о кончине М.Ю. Лермонтова, одного из любимейших русских поэтов и прозаиков, последовавшей 15 минувшего июля».

Нам приємно, що Михайло Юрійович у житті і творчості не оминув нашу Україну. Шевченкове слово окрилоє дух, Лермонтов – наповнює людину і націю енергією самореалізації. Вони були покликани сказати «святу правду на землі», те нове слово, той «новий голос»...

У багатьох віршах українського поета Миколи Братана порівнюються постаті Шевченка та Лермонтова («Лермонтов і Шевченко», 1966 рік). Як відомо, М. Лермонтов був, як і Т. Шевченко, і вільнодумцем, і поетом, і художником. Великий Кобзар захоплювався «очаровательными стихами Лермонтова», згадував «как лучшую молитву создателю...» у своєму «Щоденнику» (запис від 28 липня 1857 року). А трохи раніше він занотував там же промовисту оцінку знищеного царом співця Росії – «наш великий Лермонтов» (запис від 20 липня 1857 року). Читати вірші непокороженого російського співця – то велика втіха для Т. Шевченка на засланні, бо «Лермонтов мені дарує радість, вольну волю, надію тут, на чужині».

Ми не перші, хто зіставляє життєві шляхи і творчість пророків нації – Тараса Григоровича Шевченка і Михайла Юрійовича Лермонтова. Обидва народилися в один і той самий «післявоєнний 1814 рік», коли на троні був Олександр І. Самодержавство не могло пробачити їм обом поетичного вільнодумства. У вірші М. Братана дві постаті російського і українського поетів

сприймаються як символи непримиренної боротьби проти царської сваволі:

Поет загинув. Порадіти
Не зміг з цієї смерті цар,
Бо вже постав, почав будити
Хиренну волю наш Кобзар...

Слід зазначити, що поезії Тараса Шевченка і Михайла Лермонтова припали до серця багатьом поколінням, їх обговорювали на літературних вечорах, читали напам'ять, переписували. Особливо треба підкреслити, що своїм «Кобзарем» Т. Шевченко перший за всю історію України примусив задуматись над тим, «чия правда, чия кривда і чий ми діти...»

Музичність Шевченкових поезій, близькість до народнописенної творчості також зумовили величезну популярність їх і стали причиною широкого музичного втілення в народній музиці. Відомий український композитор і вчений-музикознавець С. Людкевич писав про Т.Г. Шевченка: «Він не складав, а виспівував свої поезії, хоч і без мелодії». Близько шестисот творів М. Лермонтова також лягли в основу восьмисот музичних творів (пісні, ромansi, опери, симфонічні твори). Головне – це ліризм шевченківських і лермонтовських віршів, їхня мелодійність.

Минають роки, десятиліття, століття, але товща часу не в змозі притупити гостроту актуальності слова Шевченка і Лермонтова для кожного з наступних поколінь, адже вся їхня велика спадщина – поезія, проза, мистецтво – усе пронизане любов'ю до народу, до своєї країни. Т.Г. Шевченко і М.Ю. Лермонтов – два пророка своїх народів – дороги для всього людства і в пошані всього людства стали безсмертними.

Тетяна ТВЕРДОХЛЄБОВА,
СЗШ № 2 Широкивського району;
Лілія ЗЕМЛЯНА, СЗШ № 2
Петропавлівського району,
вчителі світової літератури

Два генії однієї епохи як вічності живії голоси ...

15 жовтня в Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти відбулася науково-практична конференція

«М.Ю. Лермонтов. Сучасний погляд на життя і творчість»

До участі у заході запросили учасників і переможців конкурсу учнівських творчих робіт «Мій Лермонтов»: (Поезія. Проза. Дослідницькі роботи. Медіа); конкурсу «Музей однієї книги», вікторини знавців творчості Михайла Лермонтова, а також учительського конкурсу в номінаціях: «Кращий позакласний захід», «Кращий майстер-клас»,

«Кращий стендовий інтерактивний конкурс», «Найкраща оригінальна розробка виховної години», «Найкраща літературно-музична композиція», «Найкращий сценарій літературної вітальні», «Найкращий літературний вечір поезій М. Лермонтова», «Найкраща сценічна композиція», «Найкраща проектна робота», «Найкраща мас-медіа робота».

Найкращий урок за творчістю М.Ю. Лермонтова провели:

Тетяна Олександрівна Іонко (СЗШ № 44), Олена Юрійівна Павлова (СЗШ № 125), Валентина Прокопівна Гуляєва (СЗШ № 114), Ірина Юрійівна Мироненко (СЗШ № 125) з Кривого Рогу; а також Оксана Леонтіївна Мазуха (Новоіванівська СЗШ Юр'ївського району) і Лари-

са Михайлівна Грицай (СЗШ № 12 Нікополя).

Учасники святкової науково-практичної конференції нагороджені сертифікатами та цінними подарунками.

Марина ЧУБАРОВА, завідувач науково-методичної лабораторії російської мови та світової літератури ДОШПО, голова конкурсу

